

2 CENTESIMI

Predbrojba za Monarhi ju
znaša 4 K za 3 mjeseca.
Pojedini broj 2 pare.

Abbonamento per la
Monarchia: Corose 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonament für die
Monarchie: viertheiljährig
4 K, einzelnes Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

2 HELLER

Za uvrštenje objava u
«Malom oglašavanju» plaća
se za svaku riječ 2 pare.
Najmanja pristojba 80 p.

Per le inserzioni d'avvisi
nel «Notiziario d'affari»
il paga per ogni parola
2 cent. Tassa minimale
80 centesimi.

Jedes Wort im «Kleinen
Anzeiger» kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 80 h.

Izlazi svaki dan osim nedjelje i svatka
u 11 ura prije podne. Esce ogni giorno eccettuato le dome-
niche e feste alle 11 ant. Eracheint täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

U jubilarnoj godini.

S onu stranu Velebita našoj se braći sve moguće nepravice čine nenadkriljivim mađarskim nasiljem. Ovdje pako nama u Dalmaciji i Istri majčica nas Austrija u jubilarnoj godini na najbezobrazniji i najbezobzorniji i najsratomniji način baš u srca vriedja, sramoti nas pred cijelim svijetom. U tisuću i tisuću primjeraka prodaje se program za «Festzug» prigodom ovog ne našeg slavlja u Beču. U toj se knjižici ovako opisuje nas Hrvate:

«... Sreznane, dobri predstraže, njih se neprijatelji bojahu kao od ljudoždera a i takvi su bili na zlu glasu... Slijede granicari, po narodnosti su Hrvati, a di jelom cigandati, većinom vitki, oveliki, lijepe izrasli momci, sa stranim brončanim crtama na licu. Oni su bili vrlo dobri, a da se ih u potrebi za puškarjenje i uuhodaranje, a u vatri su bili dobri ako bi ih predvodio časnik. Budući je to u austrijakoj vojsci bio uvijek slučaj, bili su Hrvati izvrsni vojnici. »U zatvorenim redovima navlađivati, što je njemačkoj pješadiji bilo najveće veselje, »veli Hackländer«, nije to u njih tako često bilo. Obratno pak nije nitko drugi znao za puškarjenje skočiti u prve redove kako Hrvat. Izvrsen je bio za noćno šumljanje i uuhodaranje. Osobito je imao dara za prisvojenje tudjeg vlasništva. Kad bi na pr. radi izdaje bilo dozvoljeno plaćkanje, nalazilo bi se svega i svačesa u njegovom torbaku: starog željeza, ženske odjeće, vlasulja, dapače i sama židna ura, da mu ista na diku bude u rodjenom mjestu.»

Nije li ovo najgorca uvreda po naš narod? Ovako opisanje jednog zlostavljanog, mirnog a ođanog naroda u državi, kao što je naš hrvatski narod. Ne bi ni pò muke bilo (jer smo tome navikli), da se takva što po novinama iz inađa piše, ali da ovako piše knjižica o jubilejnom rasporedu svečanosti! Tu moramo da reagiramo, moramo odbiti te njihove hire, to njihovo veselje. Ne, naši ljudi ne bi smjeli da prisustvuju toj obhodnji već iz principa, a kako bi se moglo to i pomisliti, kad se o nama tako piše. Nekoliko stotina jadnih Dalmatince i Istrana odabrali su bečljie za svoje to slavlje, da se naučuju, da vide tu tužnu našu raju, gdje ko ispod kopalja sramotno i mučke imadu da hode, e da ih gledaju gospoda bečljie s velebnih tribina. Ne, naš narod ne smije pred oči njima, da se njemu u obraz smiju, sarkazam je to. Služili smo Beču, obranili smo Beč, pak mještice bvala (koje ne tražimo) nas se izrugava, i pred cijelim nas se svijetom u takvoj slici prikazuje, nazivajući nas ljudožderima, tatovima i cigandati. Pak ne samo to: centralni odbor sve i svašta »obećaje« za dionike te obhodnje, ali

Ne vjeruj Nimcu
Ko ni suncu zinku.

Taj se centralni odbor ne zauzimirje onako za dionike, koliko »obećaje«, već se obrada i moljaka razna dječka društva, kao »Zvonimira«, »Pripomoćno društvo« i dr., a da se ova pobrinu i to za cijelu opskrbu svojih zemljaka.

Ostanimo doma, zadržimo narod kraj

svoga ognjišta neka priča o prošlosti svojoj, neka promišlja na tužnu sadašnjost a poglavito neka radi za bolju budućnost. Time ćemo pokazati svijetu ono što zbilja jesmo, a majčici Austriji da nam daje što nas patri.

Hrvati, ljudožderi, tatovi, cigandati...
Istarski akademikari u Beču.

VIESTI.

Mjestne.

Novi školski zakon.

U posljednjem zasjedanju istarskog sabora bio je prihvaćen zakon, kojim se uređuju učiteljske plaće. Istina, nije tu bogzna kakve povisice i akoprem je seosko učiteljstvo nekako zapostavljeno onome u gradovima, ipak je korak na bolje, a novo doba i novi ljudi nastojat će, da se i u tome svima doskoči.

Nama je bilo da je učiteljstvu doskoćeno, pa im drago čestitamo! Neka Vam i ova povicica ulije u duše snage i poživtavnosti, da valjano i čestito uzgojite povjerenju Vam mlađad, pa će Vam narod blagoslivljati i dostojno će nagraditi sa priznanjem vaš mukotrpni rad.

Živili!

Za obitelji utamničnika.

Nadalje darovaće:

L. A. K 2, Jure Beljak 30 p., Josip Škropeta 40 p., Luke Kirac K 1, Ivan Vojnić K 1, Šimun Cukola K 1, Anton Leverić 40 p., Grgo Vojnić 40 p., Josip Lorencin pok. Jure 30 p., Tone Vojak pok. Ivana K 1, Nikola Matić K 1, Josip Širok 40 p., Jakov Radožević 30 p., Josip Petek 80 p., Ivan Kos K 1, Grgo Grankalić K 2, Grgo Lorencin K 1, Anton Lorencin 40 p., Mate Poropat 40 p. I. Vrh 30 p. i I. Poropat i Kosić K 2. Zadnji iskaž K 1120. Ukupno K 3260.

Sutra slijede imena daljnjih dobročinitelja.

Braći Sokolcima!

Pozivlju se braća odbornici neka *nefalsjemo dođu* na današnju odoborsku sjednicu na 7^{1/2} u večer.

Grozna smrt na smetištu.

U noći od 7—8 t. m. čistili su Biasol, Gropuzo, Vitasović i Delmoro svi iz Vodnjanište, smetište hotela u Brionima. Kad je već bilo malo smeća unutra, siđjose doli Gropuzo i Biasol da lakše čiste. Prvi je unišao Gropuzo koji se je od silnoga smrada onesvijestio i pao na tlo. Skočio je za njim Biasol da ga pridigne i podao ga drugoj dvojici radnika, koji su pomogli izvući iz škole. Medjutim je pozlilo Biasola. Drugovi skočiše odmah po stube te ga dignuše gori, no bilo je prekasno. Siromah još je malo živio, te usprkos liječničkoj pomoći koja je malo za tim nadošla; iza tri ure smrtno borbe podlegao je smrti.

Krvava tučnjava u Galežanu.

U nedjelju dne 7. t. m. unišli su Stefano Dešora, 23 god. star i Anton Tarticchio 18 god. star i još nekoliko njih u krmu Antona Capolicchio. Unišavši Dešora i Tarticchio u krmu, odmah začetnuše kavgu sa gospodarom krmce, te

mu je Dešora svom silom bacio u glavu flašu od 2 litre vina. Skočivši njegova majka, starica oko 70 godina u pomoć, Dešora je počeo nemilice i nju tući s kamenjem po glavi. Razbojnici Dešora i Tarticchio pobjegoh u krčme, te bijahu kasnije upšteni od žandarmerije, a ranjenici dopeljani u bolnicu. Starica teško da ostane živa.

Toga Dešora opisuju svi kao krvoločnoga, okrutnika i kavgdadžiju prvoga reda. O njemu sumnjaju da je lani ubio mladog Galežanca Delmoro.

Ne bi li možda mogla sudbena oblast doznati što god i o groznoj smrti pok. Silijolga, koja je svedjev zavita u trminama?

Razne.

Zabava na Antunovo u Pazinu.

Muška i ženska podružnica sv. Ćirila i Metoda u Pazinu, spremaju se da dađu na Antunovo dne 13. o. mj. zabavu u korist »dječjeg zabavišta«. Svima je poznato u kakvoj se pogibelji nalazi naš podmladak u Pazinu, jer ga naši neprijatelji sa svim mogućim sredstvima vabe u legin »giardino« i druge škole, da iz njih učine ljute janjicare. Naše zabavište nastoji da to prepriječi, ali zato se hoće mnogo materijalnih sredstava, kojih žalibože mi ne posjedujemo. Stoga stavljamo rodoljubima na srce, da posjete ovu zabavu u što većem broju i tako moralno i materijalno podupru rodoljubno poduzeće.

Sudeći po dosadašnjim pripravama, bit će zabava jako zanimiva, pošto će se tu govoriti, pjevati, gudit i predstavljati, a zatim će slijediti šaljiva tombola i plea.

Do vidova dakle u subotu dne 13. o. mj. u »Narodnom domu«.

Početak na 8^{1/2} u večer. Ulaznica za gospodu i gospodje K 1. Za djake i se ljake 50 h.

Glavna skupština.

Kršansko društvo za štednju i zajmove obdržavat će dne 21. t. mj. na 4 sata po podne svoju prvu glavnu skupštinu sa običnim dnevnim redom.

Osudjen na smrt.

U Ljubljani u razmaku od malo dana dvojica su osudjena na smrt. Prva je Marija Križanec, a drugi je Stjepan Zamardžić 22 godine star. Ovaj je ubio nadležnika radnje M. Sedolini i pokrao mu 3000 K, kojim je novcem imao platiti radnike.

»Dalmatinski skup« u Trstu.

Pred malo dana imao je tršćanski »Dalmatinski Skup« svoju godišnju glavnu skupštinu, na kojoj je izabran ovaj novi odbor:

Dr. Krstulović, predsjednik; dr. Lj. Tomasić, podpredsjednik; dr. U. Štanger, tajnik; N. pl. Mirković, blagajnik; Novak, knjižničar; Č. Kamenarović, Gospodar; V. pl. Cippico, Krater, I. Paštrović, D. Peručić, E. Pollich, odbornici; kap. D. Bašić, kap. P. Berberović, L. Grgurina, odb. zamjenici; I. Bolonić, Š. Janković i A. Krstelj, revizori.

Dosadašnjí predsjednik g. Ante vitez pl. Vuković-Vučidolaki, izabran je počasnim društvenim predsjednikom.

Važne zakonske knjige.

Gosp. dr. Ed. Volčić, sudb. savjet. u Novom mjestu (Kranjska) napisao je na slovenski jezik sljedeće važne zakonske knjige bez kojih ne bi smio biti nijedan sudbeni ili odvjetnički činovnik, te u obće osobe koje imadu opravdati odnose osnovne.

1. *Civilnopravdni (parbeni) zakoni* s obširnim slovenskim i hrvatskim kazalom, ima 921 stranicu, u platno vezano, cijena K 8.
2. *Odvjetnička tarifa*, propisi o uporabi jezika na sudu, i sudbene pristojbine cijena K 1:80.
3. *Zemljoknjižni zakon*, sa slov. i hrvat. kazalom, primjeri raznih predloga. Knjiga je u 2 djela, mehko vezana K 5:60, u platno vezana K 6.
4. *Primjeri predloga, zahtjeva i upisa* za zemal. knjigu, biljevanje i upisnina. cijena K 1. (*Ponatis iz djela pod br. 3.*)
5. *Bilježovina i upisnina*, tabla za zid na jakom papiru 60 para.

Dalje je društvo »Pravnik« u Ljubljani po g. dru. Volčiću, izdalo sljedeće knjige: a) Zakon o dozvoli puta za silu, 40 para (u slučajevima na pr. kad čovjek nema puta do svojega zemljišta). b) Propisi o željezničkim knjiga, 80 para. c) O konverziji uknjiženih tražbina 80 para. (Potrebna knjiga novčanin zavodom). d) Propisi o razdiobi i uređenju zemljišta, K 2.

Knjige šalje Dr. Volčić uz pouzete ili uz unapried poslan novac, dodavši i poštarne troškove.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

Locali.

L'arma e due tagli.

Vi ricordate voi attorno »Il Giornaleto« che cosa facevate per il nostro congresso scolastico il 31 m. p. a Pola? Vi ricordate di tutto quel pandemio sollevato all'udire che verranno a Pola degli *istriani* di nazione Croatia a tenere un loro congresso scolastico? Vi ricordate delle vostre suppliche a tutte le autorità di polizia? Era un concorde vostro pregare: proibite ai Croati il congresso, proibite a loro qualsiasi passeggiata con bandiere o senza, proibite a loro che non devono assolutamente portare alcun segno esteriore, proibite che non s'insoltrino in città e profanino... Pola romana!

E la polizia in parte vi obbedì. Il congresso non fu proibito, ma furono prese altre odiose misure le quali ebbero eco anche al parlamento ove li 5 corr. interpellò l'onor. dep. prof. Mandić sull'agire del consigliere Osti il quale offese come è noto la nostra bandiera. Vi ricordate come molti dei vostri facevano da poliziotti quel giorno e attentamente osservavano che vengano eseguiti gli ordini di polizia?

Ed ora è quella medesima polizia che vietò a voi la passeggiata della fanfara e negò alla stessa il diritto di esistere appar statuto! Perché, dicitvi di grazia ora gridate? Dove sono ite le simpatie della penultima domenica?

Non sapevate forse che è pericoloso maneggiare con le spade a due tagli?

Hotel i reštauracija, Pula, via Kandler, 47.

Nanovo obnovljeno i ukusno uredjeno. — Sobe čiste. — Cijena umjerena.

Quello poi che caratterizza viemmeglio il vostro coraggio, è che per sfogare il vostro animo invitate contro... i Veterani. Non vi sentite forti di invaire contro coloro che vi proibirono la fanfara e insultate i Veterani!

Quando farete un po' di giudizio e lasciando piena libertà a tutti gli istriani senza distinzione di lingua e di sentimenti di venire a Pola, non provochete pure delle odiose misure contro di voi?

Oggi invocate l'aiuto della polizia contro i Croati, e domani è la polizia medesima che colpisce a voi!

Polesani pensate un po', riflettete una buona volta colla propria testa, a sangue freddo e cessino questa insensate lotte che molti di voi condurono, questi *fraterni* rancori, perché infine dei conti italiani e croati figli siamo di questa nostra Istria, la quale ha bisogno di pace e di giustizia per progredire, essendo che è troppo abbandonata.

Sappiate bene che con gli ostacoli che ci ponete, potete ritardare per qualche breve tempo il nostro cammino, ma fermarci mai più, e d'altra parte nuocerete solamente a voi medesimi. Riflettete!

Mancanza d'acqua.

Alcuni abitanti del monte Paradiso che si trovano, per mancanza d'acqua, in un vero inferno, ci muovono delle lagnanze in proposito di quell'acquedotto, per il quale si sperano tanti denari ed ora gli abitanti devono soffrire la sete. Ci osservano pure che la villa del sig. Leban è provvista abbondantemente d'acqua. A chi dovremo girare la lagnanza? La giriamo alla popolazione di Pola, acciocché quando chiamata dalla legge, sappia fare il proprio dovere.

Cronaca giudiziaria.

Ieri furono condannati: Bašić Giuseppe a 20 cor. di multa (rispett. a 2 giorni di arresto) per offese all'oste A. Grubiša. Giovanni Ružić, cocchiere, a 10 cor. di multa (rispett. 1 giorno d'arresto) per abbandono di cavalli senza custodia. Giovanni Cuizza fu Biaggio a 2 giorni d'arresto per offese a Guido Musig. Giovanni Marčac di Giuseppe e Rosanda Pasquale fu Giuseppe a 10 cor. di multa cadauno per offese a Natalia Njegovan.

Zuffa.

Fra Massimiliano Verbinz fu Giuseppe d'anni 30, da Gimino, abitante in Via Medolino 42 e Russian Giusto di Antonio d'anni 45, Via Medolino 42, vi esistono dei vecchi rancori per ignoti motivi. Ieri sera alle 5^{1/4}, nel mentre il Russian pacifico transitava la Via Medolino, tornando dal lavoro, fu fatto bersaglio da quattro pietre, una delle quali lo colpì al piede destro, gettate dal Verbinz che se ne stava nascosto nel cortile della casa Wagner. Poco dopo rincorse il Russian un compagno del Verbinz, Matteo Grakalić da Medolino il quale atterrò il Russian colpendolo con pugni, e dandosi indi alla fuga. Comparse le guardie arrestrarono il Verbinz. Qualche tempo dopo, circa le 7 pom., il cognato del Verbinz, tale Antonio Manzin d'anni 16, se la prese col figlio del Russian d'anni 14 e tentò di colpirlo con un coltello da pesto. Si deve soltanto al pronto intervento di Maria Valković che non accade qualche grave disgrazia. La Valković riparando il colpo, riportò una ferita leggera alla mano. Il furente Manzin si diede allora da farsennato a gettare pietre da tutte le parti,

mettendo in pericolo il vicinato. Comparse le guardie fu condotto in prigione. Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA I DR. Odgovorni urednik: ANTE BELANIC.

Comunicato.*)

Nel «Giornaleto» di ieri sta scritto che contro di me fu prodotta la denuncia per certe parole contro gli italiani atte a turbare l'ordine pubblico?

Quanta malignità vi sia in questa notizia, ecco il fatto come accade.

Erano le 4^{1/2} pom. dell'8 corr. che io con altri veturali me ne stava presso la Chiesa della Madonna del Mare, ove avea luogo un matrimonio, fra me e il

mio collega sig. Giovanni Fabretto appartenente al partito italiano *ma del resto mio buon amico*, si scherzava e nello scherzo io gli dissi, che in quella chiesa non hanno diritto gli italiani di sposarsi. Torno a dire, questo era detto per scherzo fra due colleghi di due partiti ma pure amici personali. Queste parole udì però il nuovo agente di polizia sig. Giovanni Baxa il quale corse tosto a denunciarmi quale... perturbatore della pace pubblica. Giudichino i lettori sul comportamento del Baxa a alla polizia le mie congratulazioni per il nuovo agente.

Antonio Circo,

proprietario della Gazzetta N.ro 53.

Pola 9/6 1908.

* Per questi articoli la redazione non assume altra responsabilità tranne quella voluta dalla legge.

Častim se obavjestiti si, općinstvo da sam preuzeo

GOSTIONA „BURGET“

u ulici Marianna ugaio Flanatica, te na novo uredio.

Cijenjene goste podvorit ću sa izvrstnom uvjek svježom pivom, raznim tu i inozemnim vinom kao i mrlzim i toplim jelom.

— Cijene umjerene. — Podvorba solidna: —

Preporučam se te bilježim sa velestovanjem

Sandor Keretz
gostioničar.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju sudružnik dielovna jedan ili više po kruna 50.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te društva bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose od 1000 K bez predhodnog odkasa, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio vodi ili manji rok za odkas, na odkas od 8 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku i sudružnicu na garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podno i 3—6 sati posle podno; u nedjelju i blagdan zatvoreno.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u viali Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod iznos, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Najnoviji MOTORI

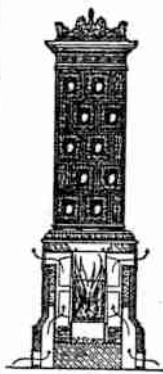
na benzinu ili na sirovu ulje, mogu se upotrebiti za razne obrte i poljodjelstvo, imadu od 4—200 konjskih sila.

Kod naručbe molim da se naznači za kakvu porabu i koliko konjskih sila.

Dopisujem slovenski i njemački.

Josip Božić
strojar.

Dolina pošta Grafenstein, Koruška.

JOSIP POTOČNIK — PULA

Corsia Francesco Giuseppe, 6.

VELIKO SKLADIŠTE I TRAJNA IZLOŽBA

glinenih peći za sobe i salone, štednjake sa strojem za prištednju goriva, željeznih štednjaka obloženi sa neizgorivim Chamotom, kaca za kupanje iz najfinijih glinenih lončića, podupno uredjene kupaonice, ploče za podove u kuhinji, hodniku, predvorju, dvorištu, štalama itd. Mosaik-ploče za obložiti stijene, PATENTIRANI nresi za glinene peći, Meidingerovih plašta za glinene peći u svrhu da povećaa i usčuva toplinu itd. itd.

Specialiteta: Stroj za prištednju goriva za glinenu peć, dvostrukom brzinom za-grije odaju. — Automatička peć sa regulatorom i trajnom vatrom. Meteorska peć sa trajnom vatrom. Stroj za uzdržanje vatre za glinenu peć. Štednjaci na plin i drveni ugljen. **NOVO!!** Specijalista u nastavljanju peći i štednjaka. **NOVO!!**

Sve u tu struku zasjecajuće radnje izvršuju se pomno, brzo i jeftino. Uzorci, cijenici i proračuni šalju se badava i franko.

Brzojavni naslov: POTOČNIK — PULA